

Ilmiöpohjainen ja poikkihallinnollinen työote – fyysiset, digitaaliset ja sosiaaliset esteet ja mahdollisuudet valtionhallinnon henkilöstön kokemana

Heljä Franssila

Suomen valtionhallinnon yhteiskunnallisen vaikuttavuuden parantamisessa yhdeksi keinoksi on esitetty ilmiöpohjaisempaa ja poikkihallinnollisempaa työskentelyä. Ilmiöpohjainen ote pyrkii vastaamaan paremmin kompleksisiin, keskinäiskytkettyihin ja globaaleihin yhteiskunnallisiin kehityskulkuihin ja ongelmiin, kuin mitä perinteinen hallinnonalakohtainen, siiloutunut lähestymistapa on mahdollistanut. Ilmiöpohjaisella otteella tavoitellaan myös parempaa vaikuttavuutta.

Yhtenä ratkaisuna ilmiöpohjaisemman ja poikkihallinnollisemman työotteen juurruttamiseksi valtiolla on käynnistetty Työ 2.0 Lab –toiminta. Työ 2.0 Lab kiteytyy fyysiseen yhteistyökehittelytyötilaan, jota on ollut yhteisrahoittamassa joukko valtionhallinnon kumppaniorganisaatioita, suurimpana rahoittajana Senaatti-kiinteistöt. Paitsi että Työ 2.0 Lab on fyysinen, käyttäjille ilmainen, koko valtionhallinnolle avoin yhteiskehittelytyötila Helsingin keskustassa, se tarjoaa myös matalan kynnyksen sosiaalisen tilan verkostoitumiseen ja fasilitointiapua yhteiskehittelytyötapoihin niin kasvokkain kuin digitaalisesti.

Tässä paperissa tavoitteena on kuvata, millaisia fyysisiä, digitaalisia ja sosiaalisia esteitä ja mahdollisuuksia Työ 2.0 Labin käyttäjät kokevat ilmiöpohjaiseen ja poikkihallinnolliseen työhön.

Tutkimuskysymyksiä, joihin paperissa vastataan ovat:

- Mitkä ovat Työ 2.0 Labin kumppanitoimijoiden työntekijöiden ilmaisemat odotukset ja tarpeet Labia kohtaan?
- Mitkä ovat näiden tarpeiden ja toiveiden mahdolliset kytkökset organisaatioiden tulosohtausdokumentaation ”ilmiöpohjaisuus-/siilorajaylitys-/yhteiskehittelypuheeseen”?
- Mitkä ovat toiminnalliset, kumppaneiden kuvaamat ongelmat/puutteet/pullonkaulat, jotka Työ 2.0 Labia edeltävissä valtionhallinnon olosuhteissa (fyysinen, digitaalinen, sosiaalinen) vaikeuttivat ilmiöpohjaisen ja siilorajat ylittävän käytännön yhteistyön tekemistä?

Tutkimuksen aineistoina ovat kaksi kumppaniorganisaatioiden työntekijöille suunnattua lomakekyselyaineistoa sekä kumppaniorganisaatioiden tulosohtausdokumentit. Tutkimuksen aineisto on analysoitu laadullisen sisällönanalyysin menetelmin.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että ilmiöpohjaisen ja poikkihallinnollisen työotteen vaikeuttajana on niin fyysisiä, digitaalisia kuin organisatorisiakin tekijöitä. Samaan aikaan ilmiöpohjaista työskentelyä tukemassa ja mahdollistamassa on monia ohjauksellisia ajureita ja myöskin henkilöstön ruohonjuuritason aktiivisuutta ja kyvykkyyttä. Siiloutuneisuutta rikkovia käytänteitä ja työkaluja on mahdollista ottaa käyttöön ja käyttää, vaikka monet rakenteet eivät tuekaan poikkihallinnollista työotetta.

.